

**DIŞ TİCARET ENSTİTÜSÜ
WORKING PAPER SERIES**

Tartışma Metinleri

WPS NO/187 /2018-05

**DÜNYADA ve TÜRKİYE'DE HAZIR GIYIM SEKTÖRÜNÜN
ULUSLARARASI TİCARETİNİN İNCELENMESİ ve
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Murat ÖZCAN¹

Muhittin ADIGÜZEL²

¹murat.ozcan@istanbulticaret.edu.tr İstanbul Ticaret Üniversitesi Uluslararası Ticaret Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi

²madiguzel@ticaret.edu.tr ; İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Fakültesi Öğretim Üyesi

Özet

Bu çalışmamızda uluslararası ticaret verileri kullanılarak Türkiye ve dünya hazır giyim ticaretindeki 2001-2016 yılları arasındaki değişim irdelenmektedir. Bu bağlamda Türkiye ve dünya hazır giyim ticaretinde başta gelen ülkeler ve bu ülkelerin dünya hazır giyim ticaretindeki paylarının ne olduğu, Türkiye'de ve dünyada en çok ticareti yapılan hazır giyim ürün gruplarının neler olduğu incelenmiştir. Çalışmamızda, International Trade Center, Trademap web sitesindeki veriler kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Ticaret, Türkiye İhracat ve İthalat, Hazır Giyim

Abstract

In this study the development of apparel trade in Turkey and worldwide during 2001-2016 has been analyzed by applying the international trade data. In this regard, Turkey and other leading countries in the apparel (clothing) business, their share in this sector and the most traded apparel product groups in Turkey and other countries were examined. The data from Trademap of the International Trade Center was used for this study.

Keywords: International Trade, Turkey Export & Import, Ready-Made Clothing

Giriş

Tekstil ve hazır giyim sektörü, elyaf ve ipliği kullanım eşyasına dönüştürecek süreçleri kapsayan işlemleri içinde barındırır. Bu tanıma göre; sektör elyaf hazırlama, iplik, dokuma, örgü, boya, baskı, apre, kesim, dikim üretim süreçlerini kapsamaktadır. Elyaftan iplik ve mamul kumaşa kadar olan bölüm tekstil, kumaştan giyim eşyası elde edilene kadar olan süreç ise hazır giyim sektörünün içinde değerlendirilmektedir (Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı, 2014, s. 9).

Örme ve dokuma kumaştan imal edilmiş bütün giyim ürünleri Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) 61. ve 62.fasılları içerisinde değerlendirilmektedir. Hazır giyim sektörü emek yoğun bir sektör olup, tekstil sektöründe imal edilen ürünlerin moda sektörüne yönelik olarak işlendiği, katma değer yaratan önemli bir sektördür. Fakat emek yoğun olması dolayısıyla genelde işçiliğin ucuz olduğu gelişmekte olan ülkelerin yatırım yaptığı sektör olarak değerlendirilmektedir (Sanayi Genel Müdürlüğü, 2015, s.11.)

Hazır giyim tüketiminde en temel belirleyici faktör giyinme ve korunma ihtiyacıdır. Bu ihtiyacı karşılamak isteyen kişinin yaşı, cinsiyeti, yaşadığı yerin coğrafi ve iklimsel özellikleri tüketim tercihlerinde etkili olmaktadır. Bütün bunlara ek olarak kalite ve fiyat dengesi, gelir seviyesi, nüfus ve demografik yapı, iklim ve coğrafi özellikler, tasarım ve moda uygunluk, ürünün markası, sosyal ve çevresel standartlara uygun üretilmiş olması, performans özellikleri ve fonksiyonları tüketici tercihlerinde etkili olmaktadır (Öngüt, 2007, s.11).

Geçmişten bugüne dünyada en büyük gelir getirici sektörlerden biri “tekstil ve hazır giyim sanayii” olmuştur (Çukurova Kalkınma Ajansı, 2012, s.4). Tekstil ve hazır giyim sektörü dünyada uluslararası rekabetin her geçen gün arttığı ve en yoğun olduğu sektörlerden biridir (Uzunoğlu, 2008, s.24). Endüstri devrimine bağlı olarak değişen sosyal şartlar ve teknolojik ilerlemeler, ısmarlama giyim ve terzilik sanatının yerini hazır giyim almasına sebep olmuştur (İpekyolu Kalkınma Ajansı, 2015, s.9).

Tekstil ve hazır giyim sektörü, sanayileşme süreci boyunca gelişmekte olan ülkelerin kalkınmalarında önemli bir rol oynamıştır. Sektörün toplam ihracat içerisindeki payının yüksekliği ve üretim sürecinde yaratılan katma değer, ülkelerin ekonomik

gelişmelerinin ve refah düzeylerinin artmasını sağlamıştır (İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi, 2012, s.1).

1995'te Uluslararası Tekstil Anlaşması ile 2005'te tekstil ticaretinin tamamen serbestleşmesi kararlaştırılmıştı. 2005 yılında kotaların kalkmasıyla birlikte, dünya hazır giyim pazarında hem arz hem de talep yönünde sert bir rekabet yaşanmaya başlamıştır. Kötüleşen ekonomik koşullar sebebiyle Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Almanya ve Japonya gibi büyük ülkelerde tüketicilerin satın alma kararlarında fiyatın önemi artmaya başlamıştır. Özellikle, tüketicilerin belirli bir kalitedeki ürünü daha düşük fiyatlardan talep etmesi, hazır giyim ürünleri üzerinde önemli bir fiyat baskısı oluşturmuştur (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2016, s. 8).

Dünya tekstil ve hazır giyim ticaretine etki eden en önemli olay, Çin'in 11 Aralık 2001 tarihinde Dünya Ticaret Örgütüne¹⁴³. üye olarak girmesi olmuştur. Çin bu üyelikle, DTÖ'nün "Tekstil ve Konfeksiyon (DTÖ)Antlaşması"na tabii olmuş ve 2005 yılında kotaların kaldırılmasıyla tekstil ve konfeksiyon ihracatını ciddi oranda artırmıştır. Bununla beraber, 1,3 milyarlık nüfusa sahip olan Çin aynı zamanda önemli bir pazar durumuna gelmiştir (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2016, s. 9).

Türk tekstil hazır giyim sektörleri ise bu dönemde uluslararası piyasalardaki rekabetçi özelliklerini koruyarak hem ihracat hacimlerini hem de üretim kapasitelerini artırmaya devam etmişlerdir (Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası, s. 6).

Dünya hazır giyim ve tekstil sektöründe yeni dönemde rekabetin kriterleri de hızla değişmektedir. Üretim süresi, ürün gamını yenileme sıklığı, depolama süreci, koleksiyon hazırlama dönemleri bu yeni kriterlerdendir. Artık sadece kaliteli üretim yapmak, bunu uygun fiyata satmak yeterli değildir. Yeni dönemin şirketleri artık tasarımdan satış noktasına ulaştırmaya kadar bütün süreçlerini kısaltmaya, daha hızlı olmaya çalışmaktadır (Sarıhan, 2007, s.66).

Çalışmamızda Pakistan ve Irak'a ait 2001 yılı verileri olmadığından söz konusu ülkeler için değerlendirme yapılmamıştır.

a. Çalışmanın Konusu

Çalışmamızın araştırma konusunu, Dünyada ve Türkiye'de hazır giyim sektörünün 2001-2016 yılları arasındaki uluslararası ticaretinin incelenmesi ve değerlendirilmesi teşkil etmektedir.

b. Çalışmanın Yöntemi

Çalışmamızda kullanılan veriler Trademap web sitesinden alınmıştır. Bu veriler ile Dünyada ve Türkiye'de Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) 61. ve 62. fasıllarını kapsayan hazır giyim sektörünün uluslararası ticareti irdelenmektedir.

c. Çalışmanın Araştırma Planı

Çalışmamızın Giriş bölümünden sonra Birinci bölümünde, dünya hazır giyim ihracatı, ikinci bölümünde dünya hazır giyim ithalatı, üçüncü bölümünde Türkiye'nin hazır giyim ihracatı, dördüncü bölümünde Türkiye'nin hazır giyim ithalatı incelenmiştir. Beşinci ve sonuç bölümünde çalışmamızla ulaştığımız sonuçlar ve değerlendirme yer almaktadır.

1. DÜNYA HAZIR GİYİM İHRACATI

Tablo 1'de yer alan dünya hazır giyim ihracat verileri incelendiğinde 2001 yılında toplam 184.893.922.000 \$ olan ihracat, 2016 yılında 434.981.632.0000 \$ olarak gerçekleşmiştir. 2001-2016 arasındaki 15 yıllık dönemde artış miktarı % 135,26 olmuştur. Bu dönemde Dünya ticaretinin % 159,55 arttığı göz önüne alınırsa dünya hazır giyim sektöründeki artışın dünya ticareti artışına göre % 24,29 daha az olduğu ve sektörün dünya ticareti içindeki payının Tablo 2'de görüldüğü gibi 2001 yılında % 3,02 olan payının 2016 itibarıyla % 2,73'e gerilediği görülmektedir.

Tablo 1. Dünya Hazır Giyim Sektöründe Dünya Ticareti ve En Çok İhracat Yapan İlk Yirmi Ülke (1000 \$)

ÜLKELER	2001	2016	DEĞİŞİM 2001-2016	D. H. G S. İhr. İ. P.* 2001	D. H. G S. İhr. İ. P.* 2016
DÜNYA	184.893.922	434.981.632	135,26%		
1. ÇİN	32.407.999	146.478.365	351,98%	17,53%	33,67%
2. BANGLADEŞ	4.039.189	32.551.632	705,90%	2,18%	7,48%
3. VIETNAM	1.820.031	24.812.943	1263,33%	0,98%	5,70%
4. İTALYA	13.172.454	19.968.409	51,59%	7,12%	4,59%

5.	ALMANYA	6.993.226	17.116.335	144,76%	3,78%	3,93%
6.	HİNDİSTAN	5.044.393	16.961.165	236,24%	2,73%	3,90%
7.	HONG KONG	21.978.721	14.915.743	-32,14%	11,89%	3,43%
8.	TÜRKİYE	6.280.629	14.774.754	135,24%	3,40%	3,40%
9.	İSPANYA	2.117.590	12.283.113	480,05%	1,15%	2,82%
10.	FRANSA	5.119.714	10.012.030	95,56%	2,77%	2,30%
11.	BELÇİKA	3.911.328	8.404.263	114,87%	2,12%	1,93%
12.	BİRLEŞİK KRALLIK	3.442.668	7.905.650	129,64%	1,86%	1,82%
13.	HOLLANDA	2.333.102	7.867.254	237,20%	1,26%	1,81%
14.	ENDONEZYA	4.344.552	7.171.030	65,06%	2,35%	1,65%
15.	KAMBOÇYA	1.130.489	6.627.199	486,22%	0,61%	1,52%
16.	ABD	6.486.053	4.949.606	-23,69%	3,51%	1,14%
17.	POLONYA	1.901.591	4.839.131	154,48%	1,03%	1,11%
18.	PAKİSTAN	-	4.600.492	-	-	1,06%
19.	SRİ LANKA	2.336.351	4.598.051	96,80%	1,26%	1,06%
20.	MEKSİKA	7.833.364	4.061.754	-48,15%	4,24%	0,93% ³

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

*Dünya Hazır Giyim Sektörü İhracatı İçindeki Pay

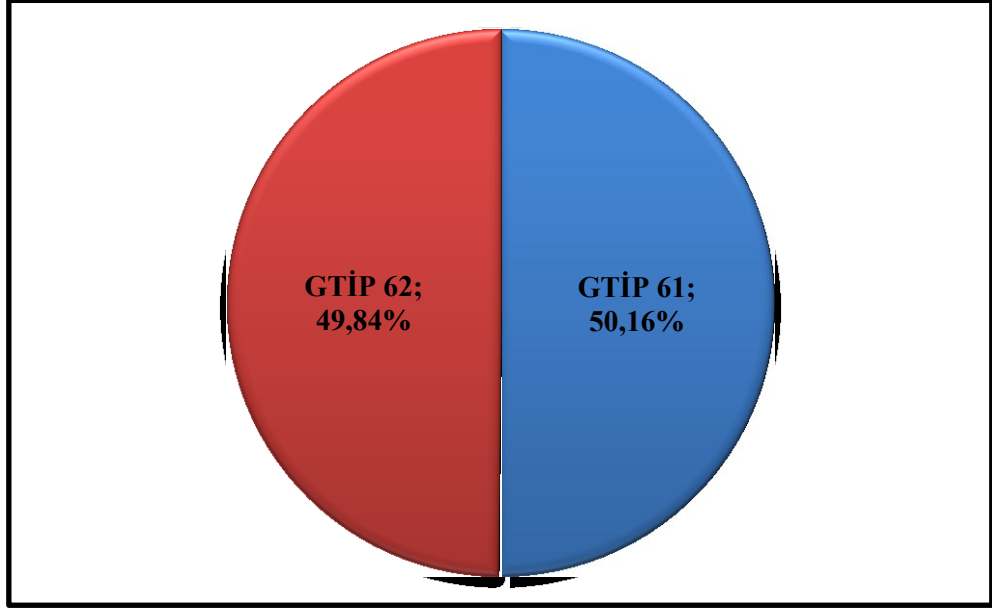
Dünya hazır giyim ihracatında 2016 yılı verilerine göre ilk yirmi ülke Tablo 1’de yer almakta olup en çok ihracat yapan ilk beş ülke Çin, Bangladeş, Vietnam, İtalya ve Almanya olmuştur. İlk yirmi ülke, dünya hazır giyim ihracatının % 85,27’sini oluşturmaktadır. 2016 itibariyle, ilk yirmi ihracatçı ülke arasında en fazla paya sahip ülke % 33,67 ile Çin, en az paya sahip ülke ise % 0,93 ile Meksika olmuştur.

2001 ve 2016 yılları dikkate alındığında dünya hazır giyim ihracatı içindeki payını sürekli arttırmakta olan ülkeler Çin, Bangladeş, Vietnam, Almanya, Hindistan, İspanya, Hollanda, Kamboçya ve Polonya olmuştur. Sürekli payı azalan ülkeler, İtalya, Hong Kong, Türkiye, Fransa, Belçika, Birleşik Krallık, Endonezya, ABD, Sri Lanka ve Meksika olmuştur.

2001-2016 yılları arasındaki dönemde ihracatını oransal bazda en fazla arttıran ilk üç ülke sırasıyla; Vietnam (% 1263,33), Bangladeş (% 705,90) ve Kamboçya (% 705,90)

³Çalışmamızdaki renklendirmelerin anlamları; Açık Mavi: 2001-2016 yıllarında ihracatını/ithalatını oransal bazda en fazla arttıranlar, Açık Mor: 2001-2016 yıllarında ihracatında/ithalatında düşüş yaşayanlar, Sarı: 2001-2016 yıllarında sektördeki ihracat/ithalat payı sürekli artanlar, Yeşil: 2001-2016 yıllarında sektördeki ihracat/ithalat payı sürekli azanlar.

486,22) olmuş ve azalış yaşayan ülkeler Hong Kong (% -32,14), ABD (% -23,69) ve Meksika (% -48,15) olmuştur.

Şekil 1. Dünya Hazır Giyim İhracatı (GTİP 61 ve GTİP 62)

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

Şekil 1'de görüldüğü üzere, Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) esas alındığında, Dünya hazır giyim ihracatının % 50,16'sı 61. fasıl olan Örmeye Giyim Eşyası ve Aksesuarı ürün grubundan, % 49,84'ü ise 62. fasıldaki Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı ürün grubundan oluşmuştur.

Tablo 2. Dünya Hazır Giyim İhracatının Yıllara Göre Toplam Dünya Ticareti İçindeki Payı (1000 \$)

YIL	TOPLAM DÜNYA İHRACATI	DÜNYA HAZIR GİYİM İHRACATI	DÜNYA HAZIR GİYİM İHRACATININ TOPLAM DÜNYA TİCARETİ İÇİNDEKİ PAYI
2001	6.131.037.034	184.893.922	3,02%
2002	6.424.304.211	195.545.080	3,04%
2003	7.482.372.210	222.880.434	2,98%
2004	9.104.498.733	249.266.330	2,74%
2005	10.343.304.171	269.513.962	2,61%
2006	11.953.414.096	303.344.128	2,54%
2007	13.777.495.680	341.911.489	2,48%

⁴GTİP 61. fasıl: Örmeye Giyim Eşyası ve Aksesuarı, GTİP 62. fasıl: Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı.

2008	15.972.677.606	360.607.147	2,26%
2009	12.317.210.483	315.909.313	2,56%
2010	15.065.283.815	347.731.261	2,31%
2011	18.072.982.655	407.242.101	2,25%
2012	18.346.873.446	404.143.521	2,20%
2013	18.851.591.759	439.390.922	2,33%
2014	18.841.472.314	471.910.269	2,50%
2015	16.406.919.752	439.931.962	2,68%
2016	15.913.143.458	434.981.632	2,73%

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden tarafımızca hesaplanmıştır.

Toplam dünya ihracatı ve dünya hazır giyim sektörü 2001- 2016 yılları arasındaki ihracat rakamları irdelendiğinde dünya hazır giyim sektörünün, dünya toplam ihracatı içindeki payı 2002 yılında en yüksek seviyede (% 3,04), 2012 yılında ise en düşük seviyede (% 2,20) olduğu görülmektedir.

2016 rakamları bazında ürün gruplarına göre en çok ihracatı gerçekleştirilen ilk 20 ürün grubunun 2001 ve 2016 rakamları ve payları Tablo 3'te yer almaktadır. Tablo 3'te yer alan veriler incelendiğinde dünya hazır giyim sektöründe en çok ihracatı yapılan ilk yirmi ürün grubunun toplamı 2001 yılında 168.605.948.000 \$, 2016 yılında 400.422.607.000 \$ olduğu görülmektedir. Dünya hazır giyim ihracatının 2001 yılında toplam 184.893.922.000 \$, 2016 yılında 434.981.632.0000 \$ olduğu değerlendirildiğinde en fazla ihracatın yapıldığı yirmi ürün grubunun toplam dünya ihracatı içerisindeki payı 2016 yılı itibariyle % 92 olmuştur.

Tablo 3.Dünya Hazır Giyim Sektöründe En Çok İhracat Yapılan İlk Yirmi Ürün Grubu (1000 \$)

GTİP	2001	2016	DEĞİŞİM 2001-2016	D. H. G. S. İhr. İ. P.* 2001	D. H. G. S. İhr. İ. P.* 2016
6204	30.052.676	62.214.591	107,02%	16,25%	14,30%
6110	25.174.212	48.937.277	94,39%	13,62%	11,25%
6203	24.444.384	47.173.197	92,98%	13,22%	10,84%
6109	15.463.369	43.445.020	180,95%	8,36%	9,99%
6104	6.572.576	35.074.761	433,65%	3,55%	8,06%
6202	4.332.074	16.330.509	276,97%	2,34%	3,75%
6205	8.825.712	15.063.492	70,68%	4,77%	3,46%
6201	5.108.311	13.367.798	161,69%	2,76%	3,07%
6103	3.216.275	13.154.281	308,99%	1,74%	3,02%
6206	6.521.005	12.933.837	98,34%	3,53%	2,97%
6108	5.187.827	12.431.119	139,62%	2,81%	2,86%

6115	4.566.020	12.331.794	170,08%	2,47%	2,84%
6211	5.809.422	12.137.765	108,93%	3,14%	2,79%
6212	4.782.874	11.602.269	142,58%	2,59%	2,67%
6210	3.224.627	9.976.223	209,38%	1,74%	2,29%
6105	3.936.759	8.255.312	109,70%	2,13%	1,90%
6111	3.127.423	7.109.893	127,34%	1,69%	1,63%
6114	1.578.836	7.007.292	343,83%	0,85%	1,61%
6107	2.226.770	6.957.000	212,43%	1,20%	1,60%
6106	4.454.796	4.919.177	10,42%	2,41%	1,13%
TOPLAM	168.605.948	400.422.607			

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

*Dünya Hazır Giyim Sektörü İhracatı İçindeki Pay

Dünya hazır giyim sektöründe en çok ihracatı yapılan ilk beş ürün grubu sırasıyla GTİP 6204 "Kadınlar ve Kız Çocuklar İçin Takım Elbiseler, Takımlar, Ceketler, Blazerlar, Elbiseler, Etekler, Pantolon Etekler, Pantolonlar, Askılı ve Üst Ön Parçası Olan Tulumlar, Kısa Pantolonlar ve Şortlar (Yüzme Kıyafeti Hariç)" ürün grubu, GTİP 6110 "Kazaklar, Süveterler, Hırkalar, Yelekler ve Benzeri Eşya (Örme)" ürün grubu, GTİP 6203 "Erkekler ve Erkek Çocuklar İçin Takım Elbiseler, Takımlar, Ceketler, Blazerler, Pantolonlar, Askılı ve Üst Ön Parçası Olan Tulumlar, Kısa Pantolonlar ve Şortlar (Yüzme Kıyafeti Hariç)" ürün grubu, GTİP 6109 "Tişörtler, Fanilalar, Atletler, Kaşkorseler ve Diğer İç Giyim Eşyası (Örme)" ürün grubu ve GTİP 6104 "Kadınlar ve Kız Çocuklar İçin Takım Elbiseler, Takımlar, Ceketler, Blazerlar, Elbiseler, Etekler, Pantolon Etekler, Pantolonlar, Askılı ve Üst Ön Parçası Olan Tulumlar, Kısa Pantolonlar ve Şortlar (Örme) (Yüzme Kıyafeti Hariç)" ürün grubu olmuştur.

2001 ve 2016 yılları dikkate alındığında dünya hazır giyim sektörü ihracatı içindeki payı sürekli artan ürün grupları GTİP 6109. fasıl, GTİP 6104. fasıl, GTİP 6202. fasıl, GTİP 6201. fasıl, GTİP 6103. fasıl, GTİP 6108. fasıl, GTİP 6115. fasıl, GTİP 6212. fasıl, GTİP 6210. fasıl, GTİP 6114. fasıl, GTİP 6107. fasıl olup sürekli payı azalan ürün gruplarının GTİP 6204. fasıl, GTİP 6110. fasıl, GTİP 6203. fasıl, GTİP 6205. fasıl, GTİP 6206. fasıl, GTİP 6211. fasıl, GTİP 6105. fasıl, GTİP 6111. fasıl ve GTİP 6106. fasıl olduğu görülmektedir.

2001-2016 yılları arasındaki dönemde ihracatı oransal bazda en fazla artan ilk üç ürün grubu sırasıyla; GTİP 6104. fasıl (% 433,65), GTİP 6114. fasıl (% 343,83) ve GTİP 6103. fasıl (% 308,99) olmuştur.

2. DÜNYA HAZIR GİYİM İTHALATI

Tablo 4'te yer alan dünya hazır giyim ithalat verileri incelendiğinde 2001 yılında toplam 199.992.212.000 \$ olan ithalat, 2016 yılında 389.556.312.000 \$ olarak gerçekleşmiştir. 2001-2016 arasındaki 15 yıllık dönemde artış miktarı % 94,79 olmuştur.

Tablo 4. Dünya Hazır Giyim Sektöründe Dünya Ticareti ve En Çok İthalat Yapan İlk Yirmi Ülke (1000 \$)

ÜLKELER	2001	2016	DEĞİŞİM 2001-2016	D. H. G S. İth. İ. P.*2001	D. H. G S. İth. İ. P.* 2016
DÜNYA	199.992.212	389.556.312	94,79%		
1. ABD	60.820.451	84.011.405	38,13%	30,41%	21,57%
2. ALMANYA	18.193.952	35.258.525	93,79%	9,10%	9,05%
3. JAPONYA	18.021.894	26.249.360	45,65%	9,01%	6,74%
4. BİRLEŞİK KRALLIK	14.718.213	24.516.767	66,57%	7,36%	6,29%
5. FRANSA	10.955.413	21.518.271	96,42%	5,48%	5,52%
6. İSPANYA	3.905.442	16.857.536	331,64%	1,95%	4,33%
7. İTALYA	6.169.354	14.622.048	137,01%	3,08%	3,75%
8. HONG KONG	15.105.563	12.497.306	-17,27%	7,55%	3,21%
9. HOLLANDA	4.505.746	10.783.737	139,33%	2,25%	2,77%
10. KANADA	3.481.492	8.786.770	152,39%	1,74%	2,26%
11. BELÇİKA	4.673.138	8.274.585	77,07%	2,34%	2,12%
12. GÜNEY KORE	1.548.755	8.169.560	427,49%	0,77%	2,10%
13. ÇİN	1.214.077	5.948.226	389,94%	0,61%	1,53%
14. AVUSTRALYA	1.545.294	5.928.268	283,63%	0,77%	1,52%
15. AVUSTURYA	2.604.495	5.827.859	123,76%	1,30%	1,50%
16. POLONYA	505.768	5.598.720	1006,97%	0,25%	1,44%
17. İSVİÇRE	3.010.144	5.567.352	84,95%	1,51%	1,43%
18. RUSYA	278.050	5.261.085	1792,14%	0,14%	1,35%
19. DANİMARKA	2.138.906	4.362.255	103,95%	1,07%	1,12%
20. İSVEÇ	1.806.393	4.040.798	123,69%	0,90%	1,04%
27. TÜRKİYE	196.787	2.483.683	1162,12%	0,10%	0,64%

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

*Dünya Hazır Giyim Sektörü İthalatı İçindeki Pay

Dünya hazır giyim sektöründe en çok ithalat yapan ilk beş ülke ABD, Almanya, Japonya, Birleşik Krallık ve Fransa olmuştur.

2016 itibarıyla, dünya hazır giyim ithalat verileri incelendiğinde ilk yirmi ithalatçı ülke arasında en fazla paya sahip ülke % 21,57 ile ABD, en az paya sahip ülke ise % 1,04 ile İsveç olmuştur.

2016 itibarıyla dünya hazır giyim ithalatında ilk yirmi ülke, ithalatın % 80,63'ünü oluşturmaktadır. 2001, 2010 ve 2016 yılları dikkate alındığında dünya hazır giyim ithalatı içindeki payını sürekli arttırmakta olan ülkeler Fransa, İspanya, İtalya, Hollanda, Kanada, Güney Kore, Çin, Avustralya, Avusturya, Polonya, Rusya, Danimarka ve İsveç olmuştur. Sürekli payı azalan ülkeler ABD, Almanya, Japonya, Birleşik Krallık, Hong Kong, Belçika ve İsviçre olmuştur.

2001-2016 yılları arasındaki dönemde ithalatını oransal bazda en fazla arttıran ilk üç ülke sırasıyla; Rusya (% 1792,14), Polonya (% 1006,97) ve Güney Kore (% 427,49) olmuş ve azalış yaşayan ülke Hong Kong (% -17,27) olmuştur.

3. TÜRKİYE'NİN HAZIR GİYİM İHRACATI

Tablo 5'te yer alan Türkiye hazır giyim ihracat verileri incelendiğinde 2001 yılında toplam 6.280.629.000 \$ olan ihracat, 2016 yılında 14.774.754.000 \$ olarak gerçekleşmiştir. 2001-2016 arasındaki 15 yıllık dönemde artış miktarı % 135,24 olmuştur. Türkiye hazır giyim sektöründe dünyada en çok ihracat yapan 8. ülke konumundadır.

Tablo 5. Türkiye'nin Hazır Giyim Sektöründe Dünya Ticareti ve En Çok İhracat Yaptığı İlk Yirmi Ülke (1000 \$)

ÜLKELER	2001	2016	DEĞİŞİM 2001-2016	T. H. G. S. İhr. İ. P.* 2001	T. H. G. S. İhr. İ. P.* 2016
DÜNYA	6.280.629	14.774.754	135,24%		
1. ALMANYA	2.210.838	2.688.035	21,58%	35,20%	18,19%
2. BİRLEŞİK KRALLIK	901.542	1.924.292	113,44%	14,35%	13,02%
3. İSPANYA	69.561	1.691.210	2331,26%	1,11%	11,45%
4. FRANSA	423.054	692.592	63,71%	6,74%	4,69%
5. HOLLANDA	340.896	653.372	91,66%	5,43%	4,42%
6. POLONYA	20.333	523.519	2474,73%	0,32%	3,54%
7. İTALYA	145.367	512.575	252,61%	2,31%	3,47%

8.	İRAK	0	502.500	-	-	3,40%
9.	DANİMARKA	129.338	409.342	216,49%	2,06%	2,77%
10.	İRAN	235	338.707	144030,64%	0,00%	2,29%
11.	UKRAYNA	11.609	297.616	2463,67%	0,18%	2,01%
12.	ABD	1.007.985	291.182	-71,11%	16,05%	1,97%
13.	BELÇİKA	174.467	280.444	60,74%	2,78%	1,90%
14.	SUUDİ ARABİSTAN	31.483	266.701	747,13%	0,50%	1,81%
15.	İSRAİL	64.062	265.617	314,62%	1,02%	1,80%
16.	BULGARİSTAN	17.193	248.052	1342,75%	0,27%	1,68%
17.	İSVEÇ	94.850	215.609	127,32%	1,51%	1,46%
18.	CEZAYİR	22.879	179.258	683,50%	0,36%	1,21%
19.	BAE	10.138	132.765	1209,58%	0,16%	0,90%
20.	MISIR	29.280	105.577	260,58%	0,47%	0,71%

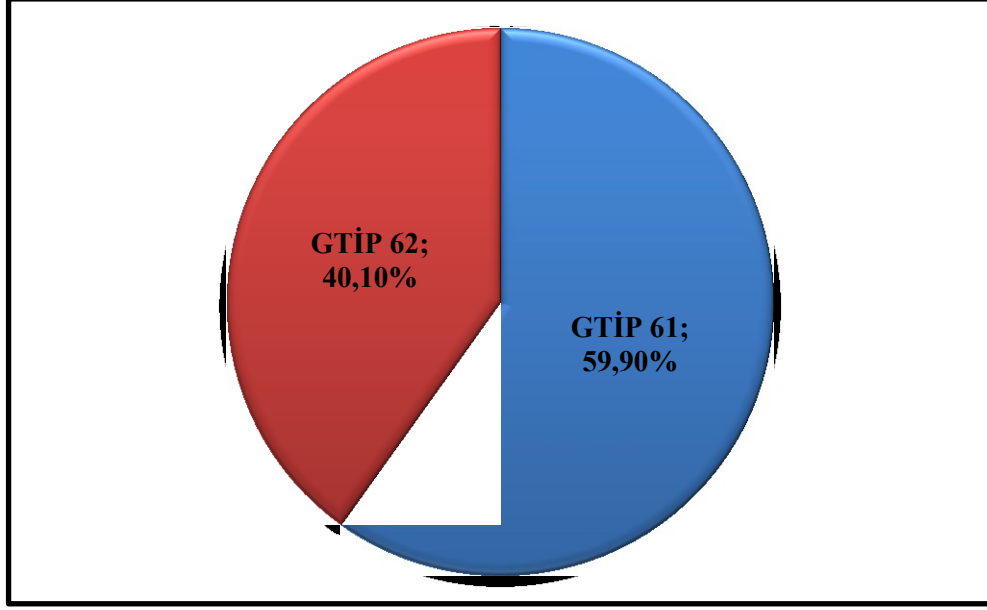
Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

*Türkiye Hazır Giyim Sektörü İhracatı İçindeki Pay

Türkiye'nin hazır giyim sektöründe en çok ihracat yaptığı ilk beş ülke, Almanya, Birleşik Krallık, İspanya, Fransa ve Hollanda olmuştur.

2016 itibariyle, Türkiye'nin bu sektörde ihracat yaptığı ilk yirmi ülke arasında en fazla paya sahip ülke % 18,19 ile Almanya, en az paya sahip ülke ise % 0,71 ile Mısır olmuştur. Yine 2016 itibariyle Türkiye'nin en çok hazır giyim ihracatı yaptığı ilk yirmi ülke, toplam ihracatının % 82,7'sini oluşturmaktadır. 2001 ve 2016 yılları dikkate alındığında Türkiye'nin hazır giyim ihracatı içindeki payını sürekli arttırmakta olan ülkeler İspanya, Polonya, İtalya, Danimarka, İran, Ukrayna, Suudi Arabistan, İsrail, Bulgaristan, Cezayir, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ve Mısır olmuştur. Sürekli payı azalan ülkeler ise Almanya, Birleşik Krallık, Fransa, Hollanda, ABD, Belçika ve İsveç olmuştur.

2001- 2016yılları arasındaki dönemde Türkiye'nin, ihracatını oransal bazda en fazla arttırdığı ilk üç ülke sırasıyla; İran (% 144030,64), Polonya (% 2474,73) ve Ukrayna (% 2463,67) olmuş ve azalış yaşadığı ülke ABD (% -71,11) olmuştur.

Şekil 2. Türkiye Hazır Giyim İhracatı (GTİP 61 ve GTİP 62)

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

Şekil 2'de görüldüğü üzere, Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) esas alındığında, Türkiye hazır giyim ihracatının % 59,9'u 61. fasıl Örmeye Giyim Eşyası ve Aksesuarı ürün grubundan, % 40,1'i ise 62. fasıl Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı ürün grubundan oluşmuştur.

Tablo 6.'da yer alan Türkiye'nin 2001-2016 yılları arasındaki hazır giyim sektörü ihracat rakamları incelendiğinde hazır giyim sektörünün, dünya hazır giyim ihracatı içindeki payının 2004 yılında en yüksek seviyede (% 4,33), 2011 yılında ise en düşük seviyede (% 3,32) olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Türkiye Hazır Giyim İhracatının Dünya Hazır Giyim İhracatı İçindeki Payı (1000 \$)

YIL	Dünya Hazır Giyim İhracatı	Türkiye'nin Hazır Giyim İhracatı	Türkiye Hazır Giyim İhracatının Dünya Hazır Giyim İhracatı İçindeki Payı
2001	184.893.922	6.280.629	3,40%
2002	195.545.080	7.660.505	3,92%
2003	222.880.434	9.546.445	4,28%
2004	249.266.330	10.796.051	4,33%
2005	269.513.962	11.452.728	4,25%
2006	303.344.128	11.649.259	3,84%
2007	341.911.489	13.467.746	3,94%
2008	360.607.147	13.153.461	3,65%

2009	315.909.313	11.220.379	3,55%
2010	347.731.261	12.367.335	3,56%
2011	407.242.101	13.510.096	3,32%
2012	404.143.521	13.849.886	3,43%
2013	439.390.922	14.959.139	3,40%
2014	471.910.269	16.256.751	3,44%
2015	439.931.962	14.845.200	3,37%
2016	434.981.632	14.774.754	3,40%

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

Tablo 7. Türkiye Hazır Giyim İhracatının Toplam İhracat İçindeki Payı (1000 \$)

YIL	Türkiye'nin Toplam İhracatı	Türkiye'nin Hazır Giyim İhracatı	Türkiye Hazır Giyim İhracatının Toplam İhracat İçindeki Payı
2001	31.333.944	6.280.629	20,04%
2002	35.761.981	7.660.505	21,42%
2003	47.252.836	9.546.445	20,20%
2004	63.120.949	10.796.051	17,10%
2005	73.476.408	11.452.728	15,59%
2006	85.534.676	11.649.259	13,62%
2007	107.271.750	13.467.746	12,55%
2008	132.027.196	13.153.461	9,96%
2009	102.142.613	11.220.379	10,99%
2010	113.883.219	12.367.335	10,86%
2011	134.906.869	13.510.096	10,01%
2012	152.461.737	13.849.886	9,08%
2013	151.802.637	14.959.139	9,85%
2014	157.610.158	16.256.751	10,31%
2015	143.850.376	14.845.200	10,32%
2016	142.529.584	14.774.754	10,37%

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

Tablo 8.'de yer alan 2001-2016 yılları arasındaki Türkiye hazır giyim ihracatının toplam ihracatı içindeki payları incelendiğinde, hazır giyim sektörünün toplam Türkiye ihracatı içindeki payı 2002 yılında en yüksek seviyede (% 21,42), 2012 yılında ise en düşük seviyede (% 9,08) olduğu görülmektedir.

Tablo 8'de yer alan veriler incelendiğinde Türkiye hazır giyim sektöründe en çok ihracatı yapılan ilk yirmi ürün grubunun toplamı 2001 yılında 6.027.562.000 \$, 2016 yılında 14.337.611.000 \$ olduğu görülmektedir. İlk yirmi ürün grubunun toplam hazır giyim ihracatı içindeki payı 2016 itibarıyla % 97 olmuştur.

Tablo 9. Türkiye'nin Hazır Giyim Sektöründe En Çok İhracat Yaptığı İlk Yirmi Ürün Grubu (1000 \$)

GTİP	2001	2016	DEĞİŞİM 2001-2016	T. H. G. S. İhr. İ. P.* 2001	T. H. G. S. İhr. İ. P.* 2016
6109	1.184.825	2.928.826	147,19%	18,86%	19,82%
6204	1.178.656	2.268.456	92,46%	18,77%	15,35%
6110	942.086	1.624.427	72,43%	15,00%	10,99%
6203	594.151	1.508.810	153,94%	9,46%	10,21%
6104	371.612	1.212.769	226,35%	5,92%	8,21%
6115	324.363	1.036.342	219,50%	5,16%	7,01%
6206	172.824	721.532	317,50%	2,75%	4,88%
6205	175.029	574.364	228,15%	2,79%	3,89%
6106	95.368	511.485	436,33%	1,52%	3,46%
6103	75.533	346.484	358,72%	1,20%	2,35%
6108	304.432	274.816	-9,73%	4,85%	1,86%
6105	66.350	255.314	284,80%	1,06%	1,73%
6208	188.666	196.163	3,97%	3,00%	1,33%
6111	71.574	175.647	145,41%	1,14%	1,19%
6107	83.079	161.805	94,76%	1,32%	1,10%
6211	32.544	132.394	306,82%	0,52%	0,90%
6202	78.669	107.970	37,25%	1,25%	0,73%
6114	51.900	105.486	103,25%	0,83%	0,71%
6214	21.056	100.615	377,84%	0,34%	0,68%
6209	14.845	93.906	532,58%	0,24%	0,64%
TOPLAM	6.027.562	14.337.611			

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

*Türkiye Hazır Giyim Sektörü İhracatı İçindeki Pay

Türkiye'nin hazır giyim sektöründe en çok ihracat yaptığı ilk beş ürün grubu sırasıyla GTİP 6109 "Tişörtler, Fanilalar, Atletler, Kaşkorseler ve Diğer İç Giyim Eşyası (Örme)" ürün grubu, GTİP 6204 "Kadınlar ve Kız Çocuklar İçin Takım Elbiseler, Takımlar, Ceketler, Blazerlar, Elbiseler, Etekler, Pantolon Etekler, Pantolonlar, Askılı ve Üst Ön Parçası Olan Tulumlar, Kısa Pantolonlar ve Şortlar (Yüzme Kıyafeti Hariç)" ürün grubu, GTİP 6110 "Kazaklar, Süveterler, Hırkalar, Yelekler ve Benzeri Eşya (Örme)" ürün grubu, GTİP 6203 "Erkekler ve Erkek Çocuklar İçin Takım Elbiseler, Takımlar, Ceketler, Blazerler, Pantolonlar, Askılı ve Üst Ön Parçası Olan Tulumlar, Kısa Pantolonlar ve Şortlar (Yüzme Kıyafeti Hariç)" ürün grubu ve GTİP 6104 "Kadınlar ve Kız Çocuklar İçin Takım Elbiseler, Takımlar, Ceketler, Blazerlar, Elbiseler, Etekler, Pantolon Etekler, Pantolonlar, Askılı ve Üst Ön Parçası

Olan Tulumlar, Kısa Pantolonlar ve Şortlar (Örme) (Yüzme Kıyafeti Hariç)" ürün grubu olmuştur.

2001 ve 2016 yılları dikkate alındığında Türkiye hazır giyim sektörü ihracatı içindeki payı sürekli artan ürün grupları GTİP 6109. fasıl, GTİP 6203. fasıl, GTİP 6104. fasıl, GTİP 6115. fasıl, GTİP 6206. fasıl, GTİP 6205. fasıl, GTİP 6106. fasıl, GTİP 6103. fasıl, GTİP 6105. fasıl, GTİP 6111. fasıl, GTİP 6211. fasıl, GTİP 6214. fasıl, GTİP 6209. fasıl olmakla birlikte sürekli payı azalan ürün grubunun GTİP 6204. fasıl, GTİP 6110. fasıl, GTİP 6108. fasıl, GTİP 6208. fasıl, GTİP 6107. fasıl, GTİP 6202. fasıl ve GTİP 6114. fasıl olduğu görülmektedir.

2001-2016 yılları arasındaki dönemde Türkiye'nin ihracatını oransal bazda en fazla arttırdığı ilk üç ürün grubu sırasıyla; GTİP 6209. fasıl (% 532,58), GTİP 6106. fasıl (% 436,33) ve GTİP 6214. fasıl (% 377,84) olmakla birlikte azalış yaşayan ürün grubu GTİP 6108. fasıl (% -9,73) olmuştur.

4. TÜRKİYE'NİN HAZIR GİYİM İTHALATI

Tablo 9'da yer alan Türkiye'nin hazır giyim ithalat verileri incelendiğinde 2001 yılında toplam 196.787.000 \$ olan ithalat, 2016 yılında 2.483.683.000 \$ olarak gerçekleşmiştir. 2001-2016 arasındaki 15 yıllık dönemde artış miktarı % 1162,12 olmuştur. Türkiye hazır giyim sektöründe dünyada en çok ithalat yapan 27. ülke konumundadır.

Tablo 10.Türkiye'nin Hazır Giyim Sektöründe Dünya Ticareti ve En Çok İthalat Yaptığı İlk Yirmi Ülke (1000 \$)

ÜLKELER	2001	2016	DEĞİŞİM 2001-2016	T. H. G. S. İth. İ. P. 2001	T. H. G. S. İth. İ. P. 2016
DÜNYA	196.787	2.483.683	1162,12%		
1. ÇİN	24.009	721.408	2904,74%	12,20%	29,05%
2. BANGLADEŞ	1.081	652.461	60257,17%	0,55%	26,27%
3. İTALYA	50.757	132.938	161,91%	25,79%	5,35%
4. MISIR	15	125.945	839533,33%	0,01%	5,07%
5. VİETNAM	2.564	74.178	2793,06%	1,30%	2,99%
6. SERBEST BÖLGELER	6.661	74.116	1012,69%	3,38%	2,98%
7. HİNDİSTAN	1.746	73.604	4115,58%	0,89%	2,96%
8. KAMBOÇYA	288	64.702	22365,97%	0,15%	2,61%
9. İSPANYA	13.486	64.209	376,12%	6,85%	2,59%

10.	GÜRCİSTAN	160	57.469	35818,13%	0,08%	2,31%
11.	ROMANYA	1.272	52.633	4037,81%	0,65%	2,12%
12.	PAKİSTAN	938	33.266	3446,48%	0,48%	1,34%
13.	PORTEKİZ	2.839	32.157	1032,69%	1,44%	1,29%
14.	SRİ LANKA	291	31.771	10817,87%	0,15%	1,28%
15.	ENDONEZYA	2.198	31.060	1313,10%	1,12%	1,25%
16.	BULGARİSTAN	3.947	29.898	657,49%	2,01%	1,20%
17.	ROMANYA	1.339	26.853	1905,45%	0,68%	1,08%
18.	ALMANYA	11.650	24.541	110,65%	5,92%	0,99%
19.	MALEZYA	669	17.357	2494,47%	0,34%	0,70%
20.	MOLDOVA	4	13.812	345200,00%	0,00%	0,56%

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

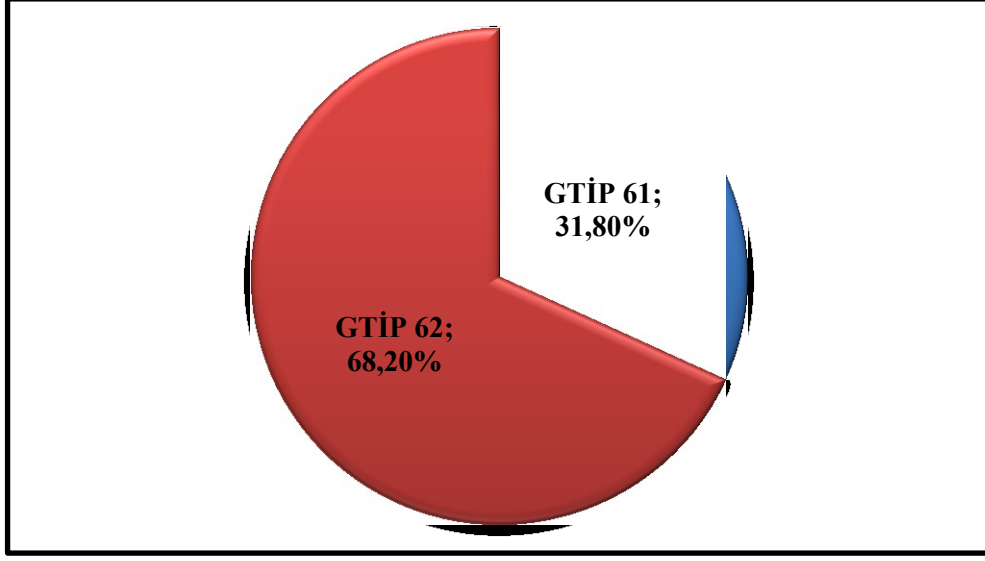
*Türkiye Hazır Giyim Sektörü İthalatı İçindeki Pay

Türkiye'nin hazır giyim sektöründe en çok ithalat yaptığı ilk beş ülke, Çin, Bangladeş, İtalya, Mısır ve Vietnam olmuştur.

2016 itibariyle, Türkiye'nin hazır giyim ithalat verileri incelendiğinde, bu sektörde ithalat yaptığı ilk yirmi ülke arasında en fazla paya sahip ülke % 29,05 ile Çin, en az paya sahip ülke ise % 0,56 ile Moldova olmuştur.

İlk yirmi ülke, 2016 itibariyle Türkiye'nin hazır giyim ithalatının % 93,99'unu oluşturmaktadır. 2001 ve 2016 yılları dikkate alındığında Türkiye'nin hazır giyim ithalatı içindeki payını sürekli arttırmakta olan ülkeler Çin, Bangladeş, Mısır, Vietnam, Hindistan, Kamboçya, Gürcistan, Romanya, Pakistan, Sri Lanka, Endonezya, Romanya, Malezya ve Moldova olmuştur. Sürekli payı azalan ülkeler ise İtalya, Serbest Bölgeler, İspanya, Portekiz, Bulgaristan ve Almanya olmuştur.

2001-2016 yılları arasındaki dönemde Türkiye'nin, ithalatını oransal bazda en fazla arttırdığı ilk üç ülke sırasıyla; Mısır (% 839533,33), Moldova (% 345200) ve Bangladeş (% 60257,17) olmuştur.

Şekil 3. Türkiye Hazır Giyim İthalatı (GTİP 61 ve GTİP 62)

Şekil 3'te görüldüğü üzere, Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) esas alındığında, Türkiye hazır giyim ithalatının % 31,8'i 61. fasıl Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarı ürün grubundan, % 68,2'si ise 62. fasıl Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı ürün grubundan oluşmuştur.

Tablo 11. Türkiye Hazır Giyim İthalatının Genel İthalat İçindeki Payı (1000 \$)

Yıl	Türkiye'nin Toplam İthalatı	Türkiye'nin Hazır Giyim İthalatı	Türkiye Hazır Giyim İthalatının Toplam İthalat İçindeki Payı
2001	41.399.079	196.787	0,48%
2002	51.270.196	237.996	0,46%
2003	69.339.692	370.583	0,53%
2004	97.539.766	577.054	0,59%
2005	116.774.151	686.101	0,59%
2006	139.576.174	954.479	0,68%
2007	170.062.715	1.397.019	0,82%
2008	201.963.574	1.992.051	0,99%
2009	140.928.421	1.910.202	1,36%
2010	185.544.332	2.557.394	1,38%
2011	240.841.676	2.958.896	1,23%
2012	236.545.141	2.341.282	0,99%
2013	251.661.250	2.804.143	1,11%
2014	242.177.117	2.867.795	1,18%
2015	207.206.509	2.650.578	1,28%
2016	198.618.235	2.483.683	1,25%

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

Tablo 10.'da yer alan Türkiye'nin 2001-2016 yılları arasındaki, toplam ithalatı ve hazır giyim sektörü ithalat rakamları incelendiğinde hazır giyim sektörünün toplam ithalat içindeki payı 2010 yılında en yüksek seviyede (% 1,38), 2002 yılında ise en düşük seviyede (% 0,46) olduğu görülmektedir.

Tablo 11'de yer alan veriler incelendiğinde Türkiye hazır giyim sektöründe en çok ithalatı yapılan ilk yirmi ürün grubunun toplamı 2001 yılında 172.444.000 \$, 2016 yılında 2.359.992.000 \$ olduğu görülmektedir. 2016 itibariyle en çok ithalatı yapılan ilk yirmi ürün grubunun toplam hazır giyim ithalatı içindeki payı % 95 olmuştur.

Türkiye'nin hazır giyim sektöründe en çok ithalat yaptığı ilk beş ürün grubu sırasıyla GTİP 6210 "56.02, 56.03, 59.03, 59.06 veya 59.07 Pozisyonlarındaki Mensucattan Hazır Giyim Eşyası" ürün grubu, GTİP 6204 "Kadınlar ve Kız Çocuklar İçin Takım Elbiseler, Takımlar, Ceketler, Blazerlar, Elbiseler, Etekler, Pantolon Etekler, Pantolonlar, Askılı ve Üst Ön Parçası Olan Tulumlar, Kısa Pantolonlar ve Şortlar (Yüzme Kıyafeti Hariç)" ürün grubu, GTİP 6203 "Erkekler ve Erkek Çocuklar İçin Takım Elbiseler, Takımlar, Ceketler, Blazerler, Pantolonlar, Askılı ve Üst Ön Parçası Olan Tulumlar, Kısa Pantolonlar ve Şortlar (Yüzme Kıyafeti Hariç)" ürün grubu, GTİP 6110 "Kazaklar, Süveterler, Hırkalar, Yelekler ve Benzeri Eşya (Örme)" ürün grubu ve GTİP 6109 "Tişörtler, Fanilalar, Atletler, Kaşkorseler ve Diğer İç Giyim Eşyası (Örme)" ürün grubu olmuştur.

2001, 2010 ve 2016 yılları dikkate alındığında Türkiye hazır giyim sektörü ithalatı içindeki payı sürekli artan ürün grupları GTİP 6210. fasıl, GTİP 6202. fasıl, GTİP 6205. fasıl, GTİP 6206. fasıl, GTİP 6211. fasıl, GTİP 6104. fasıl, GTİP 6116. fasıl, GTİP 6103. fasıl, GTİP 6111. fasıl, GTİP 6105. fasıl, GTİP 6209. fasıl olup sürekli payı azalan ürün gruplarının GTİP 6204. fasıl, GTİP 6203. fasıl, GTİP 6110. fasıl, GTİP 6109. fasıl, GTİP 6201. fasıl, GTİP 6212. fasıl, GTİP 6214. fasıl, GTİP 6115. fasıl ve GTİP 6112. fasıl olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Türkiye'nin Hazır Giyim Sektöründe En Çok İthalat Yaptığı İlk Yirmi Ürün Grubu (1000 \$)

GTİP	2001	2016	DEĞİŞİM 2001-2016	T. H. G. S. İth. İ. P.* 2001	T. H. G. S. İth. İ. P.* 2016
6210	3.156	425.122	13370,28%	1,60%	17,12%
6204	31.790	311.516	879,92%	16,15%	12,54%
6203	24.177	253.757	949,58%	12,29%	10,22%
6110	35.036	195.680	458,51%	17,80%	7,88%
6109	15.225	166.827	995,74%	7,74%	6,72%
6202	6.349	140.021	2105,40%	3,23%	5,64%
6205	6.915	122.225	1667,53%	3,51%	4,92%
6206	6.039	112.284	1759,31%	3,07%	4,52%
6201	9.535	111.651	1070,96%	4,85%	4,50%
6211	4.252	84.586	1889,32%	2,16%	3,41%
6104	4.602	81.051	1661,21%	2,34%	3,26%
6116	608	68.684	11196,71%	0,31%	2,77%
6212	6.178	43.437	603,09%	3,14%	1,75%
6103	2.688	41.947	1460,53%	1,37%	1,69%
6111	1.929	41.409	2046,66%	0,98%	1,67%
6214	3.596	39.745	1005,26%	1,83%	1,60%
6115	4.550	38.026	735,74%	2,31%	1,53%
6112	2.859	31.650	1007,03%	1,45%	1,27%
6105	1.968	26.865	1265,09%	1,00%	1,08%
6209	992	23.509	2269,86%	0,50%	0,95%
TOPLAM	172.444	2.359.992			

Kaynak: ITC, Trademap verilerinden hesaplanmıştır.

*Türkiye Hazır Giyim Sektörü İthalatı İçindeki Pay

2001-2016 yılları arasındaki dönemde Türkiye'nin ihracatını oransal bazda en fazla arttırdığı ilk üç ürün grubu sırasıyla; GTİP 6210. fasıl (% 13370,28), GTİP 6116. fasıl (% 11196,71) ve GTİP 6209. fasıl (% 2269,86) olmuştur.

Sonuç

Hazır giyim sektörü dünyada yoğun rekabetin yaşandığı ve önemli dış ticaret hacmine sahip bir sektör olup diğer taraftan Türkiye ekonomisine gerek katma değer ve istihdam gerek ihracat açısından ciddi katkılar verdiği görülmektedir.

Dünya hazır giyim sektörü 2016 yılında ihracat rakamı 435 milyar \$ olmuştur. Türkiye hazır giyim sektörü 2016 ihracat rakamı 14,8 milyar \$, ithalat rakamının 2,5 milyar \$ olduğu görülmektedir. Sektör 12,3 milyar dolar dış ticaret fazlası veren stratejik önemde bir sektördür. Ancak Türkiye Hazır Giyim ihracatının Türkiye'nin Toplam İhracat İçindeki Payı 2001 yılında % 20,04 olarak gerçekleşmişken 2016 yılında bu oran % 10,34'e gerilemiştir. Yine 2003-2005 döneminde Türkiye'nin dünya hazır giyim ihracatındaki payı % 4.3 civarında iken müteakip yıllarda gerileyerek 2016 yılındaki payı % 3,4'lük paya sahip olduğu görülmektedir. Türkiye'nin Dünya hazır giyim ihracatındaki payı 2005 yılından sonra gerileyerek son yıllarda 2016'daki payı civarında seyretmektedir.

2016 yılı itibariyle Çin, dünya hazır giyim ihracatında liderliğini sürdürmekte ve dünya hazır giyim ihracatında % 33,67'lik paya sahip olduğu görülmektedir. 2001-2016 yılları arasındaki döneme bakıldığında dünya hazır giyim sektöründe en çok ihracat yapan ilk yirmi ülke arasında Vietnam, Bangladeş ve Kamboçya'nın ihracatında büyük artışlar gözlenmiş ayrıca Hong Kong, ABD ve Meksika'nın ihracatında ise azalışlar görülmüştür.

2016 itibariyle ABD, dünya hazır giyim ithalatında liderliğini sürdürmekte ve dünya hazır giyim ithalatında % 21,57'lik paya sahip olduğu görülmektedir. 2001-2016 yılları arasındaki döneme bakıldığında dünya hazır giyim sektöründe en çok ithalat yapan ilk yirmi ülke arasında Rusya, Polonya ve Güney Kore'nin ithalatında büyük artışlar gözlenmiş ayrıca Hong Kong'un ithalatında ise azalışlar görülmüştür.

Türkiye, 2001 yılında dünyada en çok hazır giyim ihracatı yapan 7. ülke konumundayken 2016 yılında 8. sırada yer almıştır. 2016 itibariyle sektörün toplam Türkiye ihracatı içindeki payı % 10,37 olmuştur. Türkiye, 2.688.035.000 \$ ihracatı ile en çok ihracatını Almanya'ya yapmaktadır. 2001-2016 yılları arasındaki döneme bakıldığında Türkiye'nin hazır giyim sektöründe en çok ihracat yaptığı ilk yirmi ülke

arasında İran, Polonya ve Ukrayna'ya ihracatında büyük artışlar yaşadığı ayrıca ABD'ne ihracatında azalış yaşadığı görülmektedir.

Türkiye, 2001 yılında dünyada en çok hazır giyim ithalatı yapan 49. ülke konumundayken 2016 yılında 27. sırada yer almıştır. Sektörün toplam Türkiye ithalatı içindeki payının % 1,25 olduğu görülmektedir. Türkiye, 721.408.000 \$'la en çok ithalatını Çin'den yapmaktadır. 2001-2016 yılları arasındaki döneme bakıldığında Türkiye'nin hazır giyim sektöründe en çok ithalat yaptığı ilk yirmi ülke arasında Mısır, Moldova ve Bangladeş ile yaptığı ithalat en yüksek artış hızına sahip olduğu ülkelerdir.

2016 itibariyle dünya hazır giyim sektöründe en çok ticareti yapılan ürün grubunun GTİP 6204. fasıl (62.214.591.000 \$), Türkiye hazır giyim sektöründe en çok ihracatı yapılan ürün grubunun GTİP 6109. fasıl (2.928.826.000 \$) ve en çok ithalatı yapılan ürün grubunun GTİP 6210. fasıl (425.122.000 \$) olduğu görülmektedir.

2016 yılı bağlamında; Dünya hazır giyim ihracatında GTİP 61. ve 62. fasıl'ın payları eşit iken Türkiye hazır giyim ihracatının % 59,9'u 61. fasıl Örne Giyim Eşyası ve Aksesuarı ürün grubundan, % 40,1'i ise 62. fasıl Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı ürün grubundan oluşmuştur. Türkiye'nin ithalatında ise 61. fasıl Örne Giyim Eşyası ve Aksesuarı ürün grubunun payı ihracatın tersine % 31,80 olmuştur. Bu rakamlar Türkiye'nin GTİP 61. fasılda rekabet gücünün 62. fasıla göre nispi olarak daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Kaynakça

ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI. (2012). *Hazır Giyim ve Konfeksiyon Raporu*.

EKTİ, Ercan, *Tekstil Sektörü Raporu* Sektörel Raporlar Serisi V.

İPEKYOLU KALKINMA AJANSI. (2015). *Adıyaman Hazır Giyim Konfeksiyon Raporu*.

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ. (2012). *Tekstil Ürünleri İmalatı ve Giyim Eşyalarının İmalatı*.

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI. (2014). *Tekstil ve Hazır Giyim Sektör Raporu*.

ÖNGÜT, Ç. Emrah. (2007). *Türk Tekstil ve Hazır Giyim Sanayiinin Değişen Dünya Rekabet Şartlarına Uyumu*. DPT.

SANAYİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ. (2015-2018). *Türkiye Tekstil, Hazır Giyim ve Deri Ürünleri Sektörleri Strateji Belgesi ve Eylem Planı*.

SARIHAN, İlke (2007). *Tekstil ve Hazır Giyim Sektöründe Marka Oluşturma Stratejileri*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü.

T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI. (2016). *Hazır Giyim Sektörü*, Sektör Raporları.

TÜRKİYE TEKSTİL SANAYİİ İŞVERENLERİ SENDİKASI. *Tekstil ve Hazır Giyim Sanayiinin Türk Ekonomisindeki Yeri*.

ULUSLARARASI TİCARET MERKEZİ(International Trade Center). *Trademap*.

UZUNOĞLU, H. (2008). *Türk Hazır Giyim ve Tekstil Sektörünün 2008 Yılı Rekabet Durumu (II)*.